

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa națională, 26 aprilie 2017

Clasa a XI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Eseul/răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/sau motto.
- Timpul de lucru: 3 ore
- Total: 120 de puncte

Citește cu atenție textele de mai jos.

A. Aveam șaptesprezece ani; eram student în drepturi la o universitate germană oarecare și țineam cu chirie trei odăi *au premier* în casa d-nei Ana Pacht, veche actoriță în demisiune, a cărei unică fată, domnișoara Maria, copiliță de șasesprezece ani, apăruse atunci de curând pe scenă. [...]

Contractul de chirie se rostea așa: „D. [...] Tăciune va plăti d-nei Ana Pacht câte patruzeci de fiorini* pe lună pentru trei odăi și pentru câte cinci feluri de bucate la prânz pe zi, între cari și un aluat; idem câte o mâncare serile”.

A doua zi după mutarea mea în casa stimabilei doamne Pacht, intrai în apartamentele dumneaei, despărțite de ale mele prin un lung, îngust și întunecos coridor; făcui o profundă reverință, zâmbii și...

- Ce mai faceți, cucoană?
- Sunt bine; iar d-voastră?
- Nu mai puțin.
- Mă bucur.
- Ducea nu-i acasă?
- Îi la repetiție.
- Mă rog, cucoană, la câte ceasuri ședeți la masă?
- La două nesmintit.
- Și mâncați?...
- Se-nțelege!
- Eram să vă-ntreb dacă mâncați tot aceea ce-mi trimiteți și mie?
- Da.
- Mâncați cu gust?
- Ce întrebare!
- O, cât sunteți de fericită de a putea mânca cu gust! [...]
- Poate bucatele nu sunt bune?
- Nicidecum; din contră... dar este un lucru la mijloc, cucoană. Nu sunt deprins a mânca singur: în societate mâncarea se pare a fi mai gustoasă, gustul se pare a fi mai mâncăcios... Aș vrea dară...
- Să ședeți la masă cu noi?
- Dacă nu va fi cu supărare...
- Putem începe chiar de astăzi. Ați fost aseară la teatru?
- Am fost.
- Cum vi s-a părut Maria mea în rolul Gertrudei?
- Nu mi-a plăcut.
- Pentru ce?
- D-șoara joacă cu prea mult foc.
- Și de aceea nu vă place?
- Da; artistul ar trebui să fie totdeauna răce, răce ca dreptul pozitiv, răce ca litera legilor, răce ca pandectele, răce ca...
- Dar fi-va el atunci natural?
- Pentru mine.
- Cum așa, pentru d-ta?...
- Natura mea fiind răce, răceala pentru mine e naturală.

B. P. Hasdeu, *Micuța (Trei zile și trei nopți din viața unui student)* (1862)

*fiorin – nume dat mai multor monede de aur și de argint, bătute în diverse țări, care au circulat și la noi până în secolul trecut

B. De câțva timp, întâlnesc pe malul lacului de la Wannsee o femeie neobișnuit de înaltă. Cu toate că sunt lipsit în general de memoria fizionomiilor, i-am reținut foarte bine înfățișarea: o pieptănătură severă, o frunte înaltă, niște arcade proeminente, niște ochi cenușii, niște buze subțiri cu colțurile puțin lăsate în jos, trădând o aplecare nativă spre melancolie. [...] Nu pot să nu remarc că are brațele și picioarele prea lungi și e puțin adusă de spate, cu toate acestea mișcările ei posedă o grație cu totul ieșită din comun și cu siguranță neomenească. Nimic forțat, nimic nefiresc în umbletul acestei femei, pe care legile inerției nu par să o afecteze în niciun fel, aproape că nici nu atinge pământul, amintindu-mi de spontaneitatea desăvârșită [...] mai degrabă a unei marionete.

Și înțeleg, în sfârșit, că explicația interesului pe care mi-l stârnește această plimbăreață singuratică trebuie căutată în dragostea mea statornică pentru arta mânăitorilor de păpuși. E destul de mult timp de când am descoperit cât de artificioasă e grația dansatorilor de la operă în comparație cu aceea a marionetelor. În timp ce mișcările ființelor omenești sunt influențate de stările lor emotive și nu sunt niciodată scutite de afectare, marioneta care, lipsită fiind de conștiință, nu e preocupată niciodată de efectul produs asupra privitorilor, este mult mai ingenuă și mai naturală. Există un soi de inocență a acestor biete făpturi de lemn care le plasează la jumătatea drumului dintre conștiința infinită a unei divinități și spontaneitatea absolută a animalului, făcând din ele modelul perfect al firescului și al grației omenești. Iată de ce mi-am dorit mereu ca piesele mele de teatru să fie interpretate de marionete și nu de actori în carne și oase, a căror lipsă de naturelețe mi se pare dezgustătoare, ba chiar scandalosă.

În școala comunității franceze de la Berlin, unde m-a azvârlit soarta după moartea tatălui meu, mi-a fost dat să trăiesc, pentru prima oară în viața mea, fascinația teatrului de păpuși. Spectacolele de marionete făceau parte din tradiția acestui lăcaș de învățătură, prin strădania unui profesor jovial de retorică – domnul Mamotte [...]. M-a impresionat de la bun început prin înfățișarea lui îngrijită, prin croiala desăvârșită a redingotelor sale albastre, pe care știa să le poarte cu dezinvoltura unui autentic parizian, prin ciorapii săi de mătase, întotdeauna perfect întinși pe picior, prin mișcările lui, pline de eleganță și grația unui balerin. [...] Când domnul Mamotte se plimba printre rândurile de bănci, cu niște pași săltăreți și elastici, plutind parcă pe deasupra dalelor posomorâte de piatră, mi se părea că seamănă cu un cintezoî uriaș, iar vocea lui graseiată avea ceva din voioșia unei ciripituri.

Marea pasiune a dascălului meu de retorică erau însă marionetele. Grație lor i-a făcut pe mulți dintre colegii mei de atunci să se apropie de literatură, dramatizând ba un capitol din *Telemah**, ba cutare fabulă a lui Florian* (autor pentru care dovedea o slăbiciune deosebită), și punându-ne apoi să reprezentăm aceste mici piese de teatru cu ajutorul unor marionete pe care le confecționa el însuși, cu o îndemânare nemaipomenită.

Dimineața luam lecții de retorică de la domnul Mamotte, iar seara – de două sau chiar de trei ori pe săptămână, cu îngăduința mai-marilor școlii – lecții de păpușarie.

Octavian Soviany, *Moartea lui Siegfried* (2015)

**Aventurile lui Telemah* (1699) de François Fénelon

*Jean-Pierre Claris de Florian (1788-1794), dramaturg, romancier și poet francez

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe referitoare la cele două texte:

1. Explică relația dintre emițător și receptor în dialogul din textul scris de B. P. Hasdeu.
2. Ilustrează valoarea expresivă a verbelor la timpul prezent al modului indicativ, în textul scris de Octavian Soviany.
3. Prezintă rolul dialogului în textul *Micuța (Trei zile și trei nopți din viața unui student)* de B. P. Hasdeu.
4. Comentează semnificația următoarei secvențe: *E destul de mult timp de când am descoperit cât de artificioasă e grația dansatorilor de la operă în comparație cu aceea a marionetelor. În timp ce mișcările ființelor omenești sunt influențate de stările lor emotive și nu sunt niciodată scutite de afectare, marioneta care, lipsită fiind de conștiință, nu e preocupată niciodată de efectul produs asupra privitorilor, este mult mai ingenuă și mai naturală. Există un soi de inocență a acestor biete făpturi de lemn care le plasează la jumătatea drumului dintre conștiința infinită a unei divinități și spontaneitatea absolută a animalului, făcând din ele modelul perfect al firescului și al grației omenești.*
5. Susține-ți opinia despre modul în care se conturează imaginea artistului în fiecare dintre cele două texte.

Notă! Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea**30 de puncte**

Imaginează-ți că ești doamna Ana Pacht.

Redactează un text de 150 – 300 de cuvinte care să reprezinte un fragment din jurnalul acesteia, conținând reflecțiile ei în urma discuției cu chiriașul.

Subiectul al III-lea**30 de puncte**

Scrie un eseu de 600 – 900 de cuvinte despre *relația dintre spectator și artist*, pornind de la cele două texte și valorificând experiența ta culturală.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Redactare**30 de puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 30 de puncte (organizarea ideilor în scris – 6 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 6 puncte; utilizarea limbii literare – 6 puncte; ortografia – 4 puncte; punctuația – 4 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 2 puncte, respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte – 2 puncte).